1893 – 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8749
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 236. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1963 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 236. VOL. LXX.

ПРЕЗИДЕНТ ПЛЯНУЄ ДЕЯКУ РЕОРГАНІЗАЦІЮ ПОЛІТИКИ

МАЄ БУТИ НАЙМЕНОВАНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПІДСЕКРЕТАР ДЛЯ КРАЇН ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

Вашингтон. — Уряд президента Джансона плянує драстичні зміни у проводі політики ЗДА до країн Латинської Америки, в тому і до так званого Союзу для Поступу. Президент Кеннеді плянував деякі зміни в політиці до Країн Латинської Америки на основі тих змін, які засіґнували в Південній і Середущій Америці впродовж двох останніх років існування Союзу для Поступу. Уряд президента Джансона плянує зміни у веденні політики до Країн Латинської Америки під натиском внутрішніх американських вимог. Покищо реорганізаційний плян ще не є викінчений, але вже тепер видко, що має бути найменований окремий державний підсекретар в справах Латинської Америки, який відповідав би за політичну й економічну програму в державах Західньої Півкулі. Подібні плини мав уже президент Кеннеді перед інавгурацією в 1961-му році, але ту думку закинули, бо тоді саме організувалася Агенція Міжнародного Розвитку, до якої мала належати і справа економічної допомоги країнам Латинської Америки. Під час двох років президентури Кеннеді справою Латинської Америки займався асистент державного секретаря в міжнародних справах, якими були Едвін М. Мартин та пізніше Теодор Москозо. Президент Кеннеді був вдоволений із такого стану, але президент Джансон гадає, що недавня конференція міністрів закордонних справ в Сан Павльо в Бразилії виявила, що потреба деяких змін. На тій конференції вирішено створити Міжамериканський Комітет в справах Союзу для Поступу. В політичних колах столиці гадають, що треба б, щоб ЗДА могли краще допомагати державам Латинської Америки розбудувати економіку та піднести життьову стопу. В Конгресі є деяке невдоволення з того, що Союз для Поступу зробив замалий поступ впродовж двох років свого існування. Президент Джансон рішив тому змінити американський провід політики в Латинській Америці. Гадають, що як буде найменований державний підсекретар в проблемах Латинської Америки, то ним стане не Москозо, тільки теперішній амбасадор до Мехіко Томас С. Манн. Манн 12-го грудня конферував з Джансоном і зізнавав перед Конгресовою Комісією. Манн є приятелем президента Л. Б. Джансона, він є родом із Таксасу.

Уряд погоджується на зменшення закордонної допомоги до $3.3 більйона

Вашингтон. — З урядових кол повідомили, що президент Джансон запропонував голові Палатної Підкомісії Видатків конгресменові Оттові Е. Пессманові не зменшувати суми на закордонну допомогу нижче $3.3 більйона, бо уряд погоджується на те, щоб закордонна допомога в цьому фінансовому році, що скінчиться 30-го червня 1964, становила тільки $3.3 більйона. Обидві Палати Конгресу признали на цю ціль вищі суми, але за прийняттям звичаєм Конгрес зменшує, звичайно, ті суми, які визначають тільки висоту бюджетових сум, коли ухвалює так званий закон про видатки. Уряд побоюється, що Конгрес при ухвалюванні закону міг би зменшити видатки на допомогу до $2.8 більйона, погоджується на те, щоб загальна сума на військову і економічну допомогу виносила тільки $3.3 більйона, хоч в січні цього року уряд проєктував на закордонну допомогу суму $4.5 більйона. Конгрес плянує зліквідувати американську допомогу, яка в роках зараз після війни була дуже велика і потрібна.

Промисловці передбачають ріст економіки в 1964-му році

Шикаго. — Перший Крайовий Банк в Шикаго зорганізував дискусію на тему економіки ЗДА, в якій взяли участь провідники промисловості країни. Були представники сталевої продукції, нафтового промислу, продукції машин, залізниць, автомобільного промислу, будівельного і банковості. Голова Сталевої Компанії Інленд Джозеф Л. Блок сказав, що в 1964-му році сталева промисловість буде розвиватись краще, як в 1963-му. Він гадає, що продукція сталі в першій половині 1964-го року виносе коло 36.000.000 тонн. Президент нафтової компанії Стендард Ойл Джан Свірінґен сподівається, що в першій половині найближчого року нафтова продукція діятиме на рекордовому рівні; голова Компанії Сірс — Робак Остін Кушмен стверджує, що роздрібний продаж збільшиться і в 1964-му він збільшиться на 5% в порівнянні з цим роком. Президент Іллінойської Залізничої Компанії Вейн А. Джансон сподівається, що залізниці в першій половині 1964-го року працюватимуть із збільшим прибутком, як цього року.

В АМЕРИЦІ

● У зв'язку з викраденням співака Френка Сінатри молодшого преса пригадує, як то 1-го березня 1932-го року викрадено 20-місячного сина славного летуна, полковника Чарлза А. Ліндберга з дому вГовпвілі, Н. Дж., і як батько дав був викуп в сумі 50.000 дол., але хлопчика знайдено мертвим 12-го травня 1932 р. Злочинець згинув на електричнім кріслі — це був Бруно Ричард Гавптман. Тоді ухвалено так званий закон Ліндберга про кару смерти за викрадення людей. Від того часу аґенти Федерального Бюра Інвестиґацій вели слідство в справі 677 викрадених дітей, і всіх їх розв'язали, крім трьох. Найбільший викуп заплатив мільйонер Ґрінліз із Кензас Сіти за 6-річного сина Боббі, якого злочинці вбили і згинули на електричному кріслі. Викуп виносив $600.000.

● Представник Податкового Уряду у Вашингтоні заявив, що він не знає, чи Френк Сінатра старший зможе відтягнути від оподаткованої суми своїх прибутків суму $240,000, яку він заплатив як викуп злочинцям, які викрали були в неділю 8-го грудня його 19-річного сина Френка Сінатру молодшого. Податковий урядовець заявив, що цю справу вирішуватимуть, взявши під увагу ті обставини, серед яких це сталося.

● Президент Джансон вирішив, щоб летунство зліквідувало свій давній проєкт „Дайна-Сор", який вже коштує $370 мільйонів впродовж п'ятьох років, і згідно з яким летунство мало випрдукувати космічний корабель. Проти цього проєкту є і секретар оборони Роберт Мек-Намара.

● Американське Лікарське Товариство заявило, що американці витрачають багато грошей і часу на те, щоб лікувати так звану звичайну простуду, хоч в цій ділянці найкращим лікуванням є засоби, які вживали ще наші бабусі. АЛТовариство пригадує рецепту бабусі: коли хтось перестуджений, має лишитися вдома в ліжку під теплим накриттям, полоскати горло, якщо болить, та заживати аспірину.

ПАНІ ДЖАНСОН В ІМЕНІ ПАНІ КЕННЕДІ

Перша леді ЗДА, дружина президента Линдона Б. Джансона передає дітям в одному з вашингтонських шпиталів дарунки зібрані й попередньо пнею Джекелін Кеннеді, дружиною сл. п. президента Джана Ф. Кеннеді. Ці дарунки мала роздавати сама пані Кеннеді, але переконджена, вона просила зробити це пані Джансон

ВЛАДИКА МСТИСЛАВ, АРХИЄПИСКОП УПЦ В ЗДА, ВЕРНУВСЯ З ВІДВІДИН В ЕВРОПІ

Ню Йорк. — У четвер, 12-го грудня вранці, на Міжнародне летовище в Ню Йорку прибув літаком з Лондону ВПреосвященніший Владика Мстислав, Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗДА, повернувшись з одномісячних відвідин в Европі, про які була мова на сторінках цього щоденника. В поворотній дорозі з Европи до ЗДА Владика Мстислав відвідав ще раз Німеччину і був в Англії. З Риму до Мюнхену Владика прилетів 2-го грудня, а 3-го грудня дав інтерв'ю українській редакції американського радіовисільні „Свобода". Дня 5-го грудня Владика Мстислав був гостем Митрополита Нікакора в Карлсруге, з яким поділився своїми спостереженнями з побуту в Царгороді й Римі. Прощаючи Владику, Митрополит Нікакор передав через нього для музею при Церкві - Пам'ятнику епітрахіль Митрополит. Петра Могили (1-ша половина XVII стол.), а самого Владику Мстислава обдарував малою Україною з кінця XVII стол.

В п'ятницю 6-го грудня півечір Владика Мстислав був уже в Лондоні. На летовищі зустрів адміністратор УАПЦеркви на Велику Британію о. протопресвітер С. Молчанівський, гостем якого був Владика під час свого побуту в Англії.

В неділю 8-го грудня Владика відправив у Лондоні врочисту Службу Божу, під час якої сослужили йому протопресвітер С. Молчанівський, о. Ю. Шкляр, о. С. Богатирець та протодиякон М. Головко. Простора церква була вщерть заповнена вірними не тільки з Лондону, але й з далеко від нього положених місцевостей.

Того ж дня по полудні, в приміщенні Естонського Товариства в Лондоні, відбувся на честь Владики обід, на ньому були присутні представники всіх українських центральних установ в Англії. Вислухавши привіти, Владика Мстислав подякував за них та висловив радість, що його присутність в Англії дала нагоду зібратися відпоручникам усіх українських організацій в цій країні. Одночасно Владика поінформував присутніх про відбуту ним подорож та поділився спостереженнями з Царгороду й Риму. Кінчив свою промову Владика закликом до координації праці на громадсько - політичному секторі нашого життя поза Україною та до толеранції й щирого взаємного зближення у Христі на його релігійному відтинку.

Треба ще згадати, що під час свого побуту в Римі, на вістку про трагічну смерть президента Джана Ф. Кеннеді, вже в п'ятницю 23 листопада рано, Владика Мстислав був одним з перших відвідав амбасаду ЗДА в Римі, щоб скласти вислови співчуття з приводу передчасної смерти одного з найвидатніших президентів цієї країни.

Законопроєкти про наслідування на становищі віце-президента

Вашингтон. — Голова Сенатської Правничої Підкомісії в конституційних справах — сенатор - демократ з Індіяни Бирч Бей, повідомив, що ним очолювана Підкомісія на початку 1964-го року почне переслухання в справі закону про наслідування на пост віце - президента на випадок, коли він займе становище президента. Згідно з теперішнім становищем немає тепер в такому випадку становища віце - президента, а спікер Палати Репрезентантів є на першому місці, щоб зайняти становище Президента на випадок потреби. Так само Палатна Правнича Комісія під проводом конгресмена - демократа з Ню Йорку Еменуела Селера вестиме переслухання в цій справі. Досі в Сенаті є два законопроєкти в цій справі. Один сенатора Бея, згідно з яким віце - президент, який займе пост президента, мав би найменувати нового віце-президента, якого мали б затвердити звичайною більшістю голосів обидві Палати Конгресу. Згідно із законопроєктом сенатора - республіканця з Ню Йорку Джекоба К. Джевітса, нового віце - президента мали б вибрати на спільній сесії обидві Палати. Палата мала б 435, а Сенат 100 голосів. Конгресмен - республіканець Вілліям Ейрес з Огайо пропонує, щоб віце - президента вибирала Палата Репрезентантів із списка трьох або п'ятьох кандидатів, які предложить Президент.

ТРИ УКРАЇНЦІ В ПОКАЗНИКУ АМЕРИКАНСЬКИХ ІСТОРИКІВ

Ню Йорк. — „Показник Американських Науковців", підготований тут компанією Р. Р. Бовкера, у своєму опублікованому в цьому році 4-му томі, що охоплює ділянку історії називає між американськими істориками трьох українців: проф. Романа Смаль-Стоцького, д-ра Степана М. Горака та д-ра Івана Лисяка-Рудницького. Біля кожного прізвища подані короткі біографічні дані, освіта і студії, заняття і рід праці та список надрукованих праць.

На атомовому підводному човні „Трайтон" частина залоги мала не курити 10 днів, але після триденного некуріння моряки так почали денервуватися, що їм дозволено курити. Лікар ствердив, що моряки денервувались тому, що їм наказано не курити. Хто добровільно не курить, той легше може втримати абстиненцію від тютюну.

Папа поїде до Святої Землі у товаристві трьох кардиналів

Рим. — Проголошено склад почоту, який товаришитиме Папі Павлові VI в його подорожі в днях 4-6 січня 1964 до святих біблійних місць, положених тепер на території держав Йорданії і Ізраїлю. Отож Папі товаришитимуть 79-літній кардинал Евжен Тіссеран, французького роду декан Святішої Колегії кардиналів, — 80-літній державний секретар Ватикану кардинал Амлето Джовані Сіконіяні і 77-літній секретар Святішої Конґрегації для Східньої Церкви, кардинал Ґуставо Теста. Крім них у почоті Папи будуть ще 8 інших високих римо - католицьких духовників, всі члени Святішої Курії, себто центрального управління Католицької Церкви. Взагалі на 11 осіб, що товаришитимуть Папі, 9 є італійцями. Газети звертають увагу, що у тому почоті не передбачено кардинала Августина Бея, єзуїта німецького роду, який найактивніший у ділі змагання до єдности Християнських Церков. Тому гадають, що під час тієї подорожі не будуть ведені ніякі ділові наради з лідерами Православних Церков на Близькому Сході, бо — мовляв — ще не дозрів для них час. Тому, що з іменем кардинала Бея зв'язаний проєкт декрету Вселенського Собору прихильного для жидів, то поминення його в почоті Папи є ніби „концесією" для арабів.

Закінчено міжнародне слідство в справі переслідування буддистів в Півд. В'єтнамі

Сайгон. — Спеціяльна Комісія Об'єднаних Націй, яка приїхала 24 жовтня до столиці Південного В'єтнаму для пропслідження скарг, що тодішній режим Нго Дінг Дісма переслідує буддистів, і яка перебувала в Південному В'єтнамі ще й після тамошнього військового державного перевороту, склала в Секретаріяті ОН свій 254-сторінковий звіт. З уваги на переведену в міжчасі зміну тамошнього режиму та звільнення з в'язниць далеких буддистських монахів і цивільних політичних в'язнів, у тому звіті нема висновку про вину чи невинність скинутого режиму, що його оскаржували вбиті під час перевороту брати Нго, а тільки наводиться протоколи численних зізнань. Цей звіт Генеральна Асамблея просто приймє до відома. Тим часом політична ситуація в Південному В'єтнамі дещо знову напружилась: новий військовий режим закрив три щоденники, закинувши їм очорнювання уряду безпідставною критикою та сприяння невтралістичній течії. Прем'єр Нгуєн Нгог То відбув гамірливу триголинну пресову конференцію, в якій палко відборонювався проти закидів збоку приявних журналістів. Американські чинники стурбовані, щоб новий режим у Південному В'єтнамі не зламав свого прирechення щодо привернення свободи преси, яка була нехтована попереднім режимом.

Совєти вимагають більше посад для комуністів в ОН

Об'єднані Нації. — Євгеній Шатський, промовляючи від СССР в минулу середу на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, скаржився на ніби-то несправедливе упривілеювання Америки й інших західніх держав при розподілі платних посад в Об'єднаних Націях та на „покривдження соціялістичних" країн в цій справі. Він твердив, що на 1.390 професійних становищ в ОН 68% припадає на західні країни, 20% на невтральні і тільки 12% на „соціялістичні" країни. Він домагається, щоб узагалі виректи́сь системи приймання людей на постійну працю в ОН та перейти на систему короткотермінових умов праці, що нібито мало б збільшити її видайність. Але велика більшість членів ОН відразу зорієнтувалась, що така реформа погіршила б службовицькі відносини в апараті ОН. Прийнято 86 голосами проти 0 при „стриманих" голосах комуністичного бльоку, рекомендацію, щоб Генеральний Секретар, приймаючи на працю людей до ОН, брав на увагу „різні райони" у світі. Совєти вважали, що та резолюція заслаба і замало рішуча. Тому самому дні Генеральна Асамблея прийняла ще цілу низку резолюцій про колоніялізм.

Уряд відзначив „Свободу" грамотою за патріотичну службу

UNITED STATES TREASURY DEPARTMENT

CITATION

SVOBODA

Грамота признання для „Свободи".

Джерзі Сіті. — В четвер, 12-го грудня 1963, канцелярію УНСоюзу і В-ва „Свободи" відвідали репрезентанти Департаменту Скарбу ЗДА та передали цим установам грамоту признання за патріотичну службу для скріплення країни і її громадян через програму державних ощадностевих бондів. У грамоті сказано: „Грамота для „Свободи", офіційного органу Українського Народного Союзу, у признання патріотичної служби у скріплюванні країни та її громадян через Програму Ощадностевих Бондів ЗДА". Ця служба полягає головно в тому, що „Свобода" постійними оголошеннями та статтями заохочує громадян до купна державних ощадностевих бондів, що становлять добру і найпевнішу інвестицію майна, а рівночасно скріплюють країну та її добробут. Грамоту признання передали гол. предсідникові УНС п. Йосипові Лисогорові і Редакторові „Свободи" А. Драґанові в імені Департаменту Скарбу ЗДА його репрезентанти Джак Б. Дуян, стейтовий керівник програми державних ощадностевих бондів, окружний управитель тієї програми Джеймс Ф. МекҐрат та Віллям Нюмен. Грамоту підписав секретар скарбу Даллес Діллон.

КАМБОДЖА ВІДКЛИКАЄ З ЗДА ЦІЛУ АМБАСАДУ

Вашингтон. — Голова південно - азійської держави Камбоджі, князь Нородом Шіганук, відкликав з Вашингтону амбасадора Нонга Кімні і ввесь амбасадорський службовицький склад. Цей попередок був несподіваною для названого амбасадора, який саме перебував в Ню Йорку, на засіданні Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. Тим більшою несподіванкою був цей крок, за яким очевидячки прийде зірвання дипломатичних взаємин Камбоджі з Америкою, для американських керівних кол. Правда, між Камбоджею і Америкою були напружені відносини, бо названий камбоджійський лідер закидав Америці, що вона підтримує у Південному В'єтнамі і Сіямі, сусідніх з Камбоджею країнах, політичних емігрантів, які боряться проти диктаторського і ніби невтрального, а насправді комунофільського режиму Нородома Шіганука. Зокрема, американці ніби дали вияв для підпільної радіостації отих політичних емігрантів з Камбоджі, що американські чинники рішуче заперечили. Але Камбоджа зреклася недавно американської фінансової і технічної допомоги. Все ж, вона заявила, що зберігатиме надалі „приязні" дипломатичні зв'язки з ЗДА. Останній безпосередній конфлікт виринув внаслідку офіційного комунікату, проголошеного в Камбоджі, який поручає радіо відзначувати смерть південно-в'єтнамського президента Нго Дінг Дісма, сіямського прем'єра маршала Саріт Танарата і „великого боса тих аґресорів". Американський амбасадор в Камбоджі Філіп Спруз, добачивши в тій фразі про „великого боса" аґресорів" образливий натяк на президента Кеннеді, зголосив формальний протест. Уряд Камбоджі заперечив, наче б він мав замір образити пам'ять вбитого Президента та в ввою черу „образився" американськими протестами і відкликав з Вашингтону свою амбасаду. Про створену ситуацію державний секретар Дін Раск нараджуватиметься з французькими і британськими міністрами закордонних справ напередодні щойно в наступного тижня у Парижі з нагоди тамошнього з'їзду міністрів Атлантійського Союзу (НАТО). Внаслідку постави Камбоджі, ЗДА — твердить преса — поставляться негативно до старань Камбоджі, щоб була скликана міжнародна конференція для загарантування суверенности і невтральности Камбоджі. Камбоджа була частиною індо - китайської колонії Франції і стала незалежною державою — поруч із поділеним на комуністичну та вільну частини В'єтнамом і Ляосом на Женевській конференції 1954 року.

Сьома Фльота має бути стаціонована також на Індійському океані

Ню Делі. — Індійський уряд дістав запит від американських керівних кол, як він поставився б до стаціонування частини могутньої американської Сьомої Фльоти на Індійському океані, зокрема найменше одного літаконосця з ескадрилею літаків, озброєних атомовими бомбами, як гарантія безпеки Індії проти загрози збоку китайських комуністів. Подібний запит дістали Пакистан і інші південноазійські країни. Проте, за коментарями американської преси, ті країни поставляться здебільша неохоче до такої американської пропозиції, застрашені можливою реакцією збоку китайських комуністів. Зокрема, напевно не захочуть псувати собі своїх „приязних" взаємин з комуністичним Китаєм Пакистан і Бірма. Голова шефів об'єднаних штабів, генерал Максвелл Тейлор виїздить в найближчий тиждень до Пакистану й Індії, та безпосередньо перед його приїздом до Пакистану буде там офіційну візиту комуно - китайський прем'єр Чу Ен-лай і міністер закордонних справ Чен-І.

Захід стверджує знову, що Східня Німеччина не репрезентує німців

Об'єднані Нації. — ЗДА, Британія і Франція звернулись спільною нотою до генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта з проьбою, щоб він пригадав усім членським країнам ОН, що Східня Німеччина не є державою, яка мала б право промовляти іменем німецького народу, а є „районом, в якому править режим, наставлений окупаційною державою". Ця нота стоїть у зв'язку з заявою, з якою У Тант вводив бажанню комуно-чеського делеґата Їжі Гаска, щоб між усіх делеґатів в ОН поширити, як офіційний документ, заяву східньо-німецького міністра закордонних справ д-ра Льотара Больца. — Тим часом східньо-німецькі комуністи запропонували, щоб вони готові вможливити масові відвідини західніх берлінців своїх кревних і приятелів у Східньому Берліні на найближче Різдво. Яка половина понад двоміліонового населення Західнього Берліну від двох років не бачили своїх кревних і приятелів, розмежованих внутрішньоберлінським муром. Однак східньо-німецькі комуністи хотіли тут знову перепачкувати посереднє визнання їхньої „суверенности", а саме, щоб вони могли відкрити в Західньому Берліні свої станиці для видавання пашпортів і короткотермінових віз. Західньо-Німецький уряд і власти співпрацюють в цій справі з посадником Західнього Берліну Віллі Брандтом, щоб знайти таку розв'язку, яка не вдарила б по надіях берлінців та водночас не приспорила політичного капіталу комуністам.

У СВІТІ

● Військове правління в Південному В'єтнамі заборонило видавництву двох журналів, які помістили світлини пані Нго Дінг Нгю, тепер вдови по вбитому в державному перевороті директорі поліції, у купальному костюмі на пляжі з індійським дипломатом. Здогадуються, що проти того неташтовного поступування журналів запротестувала індійська амбасада.

● В Адені, британській морсько-летунській базі на Арабському півострові, хтось кинув на летовищі ручну гранату, яка поранила 59 осіб і вбила одну індійку. Вритійці проголосили нагороду 5.000 фунтів шт., себто 14.000 дол., за інформацію про злочинця.

● Колишній західньо - німецький президент Теодор Гойсс помер на атаку серця. В кінці серпня Гойссові ампутували ліву ногу, де створилась ганґрена. Тому, що він мав 79 років, його стан був відразу дуже грізний.

● На кордоні Індії і Пакистану, які мають затяжний конфлікт за провінцію Кашмір, прийшло до стріляння між стежами, що її спричинило стріляння „так-собі" на одній прикордонній забаві в саду. Справа знайшла відгомін в парламентарній дебаті в Ню Делі, де прем'єр Неру старався всю справу злегковажити.

● Англійський учений статистик, д-р Том Голлінгсворт з університету в Глесґові, разом із 15-ма асистентами перевірив подружжі відносини коло 28.000 британських утитулованих аристократів і ствердив, що кожне четверте аристократичне подружжя в Англії кінчається розводом. Розводи в англійській аристократії є трикратно частіші, як в міщанських і робітничих колах.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і mony orders виставляти на: "Svoboda"

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Передвиборча несподіванка

Колишній президент Д. Д. Айзенгавер звернувся листовно до теперішнього амбасадора в Південному В'єтнамі Генрі Кебота Ладжа з порадою погодитися кандидувати від Республіканської партії на президента ЗДА в наступному році і в тій цілі повернутися до Америки, щоб взяти участь в передвиборчій акції. Генрі Кебот Ладж заявив журналістам, що, поки є він амбасадором на важливому закордонному пості, про свою кандидатуру в найближчих президентських виборах він не думає, але кожна порада, яка походить від Д. Д. Айзенгавера, вимагає поважної задуми.

Несподівана поява імени Генрі К. Ладжа в персональних передвиборчих комбінаціях є потвердженням поважної зміни, яка постала із смертю Джана Ф. Кеннеді. Хоч до, так би мовити, партійного церемоніялу належить твердження, що нема противника у президентських виборах, якого не можна було б перемогти, було загальновідомо, що ніякий республіканський кандидат не мав шансів перемогти Джана Ф. Кеннеді. Його смерть створила ту парадоксальну ситуацію, що, з одного боку, збільшила шанси Республіканської партії, а з другого — майже зліквідувала найпопулярнішу раніше кандидатуру сенатора Баррі Ґолдвотера і нічого не додала до непопулярної у верхівці Республіканської партії кандидатури нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера. Ґолдвотер, як представник право - консервативного крила республіканців, не має виглядів на придбання голосів з південних консервативних стейтів, коли кандидуватиме Линдон Б. Джансон, демократ з південного Тексасу, а Рокефеллер, на думку виборчих стратегів, занадто пошкодив собі своїм розводом і одруженням з розведеницею, щоб міг стати атракційним кандидатом на президента Америки.

У цій ситуації республіканські лідери мусять оглядатися за „тим третім", який міг би стати грізним суперником Линдона Б. Джансона як демократичного кандидата у 1964-му році. На перше місце висувалася знову особа Ричарда М. Ніксона. Але Ніксон постійно заперечує, начебто він збирається кандидувати на будь-яке державне становище. Коли Двайт Д. Айзенгавер підштовхнув на виборчу арену Ладжа, то зробив це з кількох причин. Найперше, Айзенгавер особисто вдячний і зобов'язаний Ладжеві, бо це був саме Генрі Кебот Ладж, що в 1952-му році з власної ініціятиви поїхав до Парижу, де Айзенгавер був тоді головним командантом НАТО, і переконав його, щоб виставив свою кандидатуру. Правда, самого Генрі Кебот Ладжа, сенатора із Мессачузетсу, в 1952-му році переміг Джан Ф. Кеннеді. Він програв також, як обраний Ніксоном кандидат на віце - президента у виборах 1960-го року. Але він здобув собі марку такого першорядного дипломата на становищі амбасадора в Об'єднаних Націях за урядування Айзенгавера, що й демократичний президент Кеннеді покликав його на амбасадора до Південного В'єтнаму. Він має першорядну опінію як державний муж, дипломат і знаменитий промовець.

Виступ Айзенгавера з кандидатурою Генрі Кебота Ладжа був передвиборчою несподіванкою. Але треба рахуватися з тим, що в найближчих тижнях таких несподіванок буде більше. Покищо на демократично-республіканському фронті панує „перемир'я" з уваги на смерть Дж. Ф. Кеннеді. Воно незабаром скінчиться, і тоді розпалиться передвиборча кампанія.

Незалежність Кенії

Процес унезалежнювання африканських народів, що почався десять років тому, записався на сторінках сучасної історії проголошенням незалежности ще двох африканських країн, які досі були британськими колоніями. У вівторок цього тижня став незалежною державою розташований поблизу східнього узбережжя індійського океану острів Занзібар, а в четвер цього ж тижня в столиці Кенії, Найробі, урочисто піднесено, замість британського „Юніон Джека". чорно-зелено-червоний прапор на знак незалежности тієї країни.

Свою незалежність здобула Кенія після довгих років не тільки пасивного опору, але й підпільної терористичної боротьби, веденої революційною організацією Мав-Мав. Була ця боротьба кривава й безоглядна і коштувала багато жертв по стороні білих і чорних. Тюрми були переповнені провідниками і членами боївок Мав-Мав, і останніх з-поміж них звільнено щойно в середу 11-го грудня, напередодні проголошення „угуру", яким то словом визначають у Кенії — свободу. Проте, осягнення цієї кінцевої фази визвольної боротьби відбулося в мирний і достойний спосіб. Підготовлено проголошення незалежности Кенії й опрацьовано її конституцію в порозумінні і з участю британського уряду — проводу тієї держави, під владою якої перебувала Кенія 68 років. При спусканні британського прапора в Найробі був присутній представник британської королеви — її чоловік, принц Філіпп, який вручив прем'єрові Кенії, колишньому провідникові Мав-Мав і довголітньому в'язневі британських тюрем, Кеніятті — документ кенійської конституції.

На території Африки Кенія буде вже 35-ою з черги незалежною державою. Темп процесу унезалежнювання африканських народів увиразнює той факт, що десять років тому в Африці були тільки дві незалежні держави — Етіопія, або Абесинія, і створена колишніми американськими невільниками-неграми Ліберія. Тепер панування білих в Африці обмежується лише кількома країнами Південної Африки й однією — еспанською Сагарою в північно-західній Африці. В цьому процесі державного унезалежнювання африканських народів вирішну ролю відіграла Велика Британія, яка не тільки погодилася звільнити свої колишні колонії і протекторати, але й підготовила з місцевих елементів державний і адміністраційний провід. В цьому британські офіційні чинники виявили велику політичну мудрість і досвід. Що більше, звільняючи країни та народи з-під своєї адміністраційної зверхности, Велика Британія приймає на себе зобов'язання подавати їм адміністраційну і економічну допомогу, що має надзвичайно важливе значення в перших роках незалежного існування.

Приклад унезалежнених Кенії і Занзібару, як і державна незалежність інших африканських та азійських країн, пригадує світові наявність найбільшої імперіялістичної і колоніяльної потуги — Совєтського Союзу. В той час, як Велика Британія, Франція та інші держави Заходу ліквідують свої колоніяльні посілості, Москва в Совєтському Союзі поневолює й далі десятки народів і країн, експлуатуючи їх економічно, русифікуючи і нівелюючи національно. Свідомість такого парадоксального стану утверджується вже в політичній опінії світу, і тому напевно прийде черга також на ліквідацію совєтського колоніялізму і на визволення поневолених ним країн.

НОВИЙ ДОКУМЕНТ РУСИФІКАЦІЇ УКРАЇНИ

Уліті цього року появився „Анотований каталог книг видавництва Академії Наук". В передмові до каталогу м. ін. сказано: „Перелічені в цьому каталозі книги є в наявності у Видавництві Академії Наук Української РСР. Їх можна придбати в магазинах книготоргів та споживчої кооперації.. Укркнига та Укоопспілка рекомендують всім облкниготоргам і облспоживспілкам ґрунтовно ознайомитися з цим каталогом, виявити попит на вміщені в ньому книги і надіслати на них замовлення".

Що ж рекомендує українському читачеві Академія Наук цієї ніби суверенної держави?

Передусім треба сказати, що каталог включає 550 книжкових позицій, серед яких є й малесенькі книжечки, наприклад, „Катерина" Шевченка в ціні 3 копійки, і широкі наукові студії, наприклад, видання Інституту ботаніки Академії Наук п. н. „Флора УРСР", том IX, стор. 692, ціна 3 карб. 96 копійок. Якщо йдеться про час видання анотованих книжок, то вони появилися в роках між 1951 і 1962, отже у доволі довгому періоді. Треба припускати, що в каталог не включено всіх видань, виданих у згаданому десятиріччі, але й ті, які включено, кидають дещо світла на їх характер.

Із згаданих 550 анотованих видань 114 припадає на гуманістичні науки, а 336 на природничі. Якщо йдеться про мову, якою ці праці надруковано, то вони віддзеркалюють відому тенденцію національної політики Москви: частинно поступаючись не-росіянам у сфері гуманістичних наук, поспішно проводити русифікацію природничих дисциплін. Таким чином з усіх 114 публікацій першої групи маємо в каталозі 106 українською мовою і тільки 8 російською. Детальніше відношення українських видань до російських таке: філософія 10:0; економіка 6:0; державне право 7:0; історія 14:2; археологія 6:3; красне письменство, мистецтво 6:0; літературознавство 21:0; мовознавство 11:0.

На підставі цих чисел могло б видаватися, що справи видань Академії Наук УССР стоять не погано. Але так може видаватися тільки на перший погляд. Поперше, як згадано, каталог не включає всіх видань. Подруге, якщо йдеться про гуманістичні науки, українські учені, студенти, селяни, робітники читають не лише видання Академії Наук УССР. У сфері гуманістичних наук появляється величезна література російською мовою в Росії і в неросійських республіках СССР, і звідтам її у великій кількості надсилають в Україну. Тут ідеться не тільки про кляси́ків російської літератури, але й про сучасних письменників та поетів, про наукові праці з ділянки мови, мистецтва, літературної критики, історії, права, економіки, філософії, врешті про періодичні російські журнали, поширені в Україні.

Усе це в ще більшій мірі стосується до природничих наук. Тут є вже деякі дисципліни, в яких російська мова має повний монополь. Видання, друковані в Москві, Ленінґраді чи в інших містах РСФСР, є часто одинокі у даній ділянці для всього Совєтського Союзу. Проте, перевагу російськомовних видань у природничих науках видно також у виданнях не-російських республік та їхніх академій наук. Це видно і в каталозі, про який тут говоримо.

Як згадано, в цих галузях каталог подає 336 позицій. Серед них є видань українською мовою 165 і російською — 171. Значить російська меншість, яка творить в Україні 17.7% населення, має для себе понад 50% видань Академії Наук Української ССР. Точніше, ці видання призначені не тільки для неї, але власне для українців, яким, зрештою, постачають літературу російською мовою також з Росії.

Цікаво подивитися на поодинокі позиції у галузі природничих наук. З цього буде видно, в яких дисциплінах українська мова респектується хоч в невеликій кількості, а в яких вона дискримінована цілковито. Про це говорить відношення між виданнями Академії Наук УССР українською і російською мовами (наперед подаємо число українських публікацій): біохемія 1:4; мікробіологія 4:4; гідробіологія 12:3; фізіологія, медицина 8:11; зоологія 9:7; ботаніка 18:8; математика 4:11; фізика 2:3; астрономія 0:6; хемія 5:11; геологія 52:32; гірнича справа 3:14; теплоенерґетика, теплотехніка, газотехніка 9:11; гідрологія гідротехніка 11:10; електротехніка 4:8; механіка 8:8; машинознавство, машинобудування 7:4; металюрґія 4:8; металокераміка 3:6; науково-популярна література 1:2; довідники 0:1.

Навряд чи треба пояснювати вимову цих чисел. Можна обмежитися ствердженням, що ані в одній дисципліні з галузі природничих наук видані Академією наук Української ССР праці російською мовою не відповідають числу російської меншости в Україні (17.7%). Вони завжди вищі, очевидно, коштом дискримінації української мови. Тільки в ділянці гідробіології це число дещо зближене до кількости росіян, — тих видань є 20%. Всі інші вищі. Найбільше скандально виглядають такі науки, як фізіологія, медицина, де 57% названих у каталозі праць надруковані російською мовою, фізика — 60%, електромеханіка, автоматика, металюрґія, металокераміка — 66%, хемія — 68.7%, математика — 73.3%, біохемія — 80%. А в галузі астрономії в каталозі не названо ні одної публікації українською мовою, дармащо в совєтській пресі можна часто прочитати про великий вклад українських учених в цій ділянці, зокрема дослідження космосу.

Ці дані кидають понуре світло на сучасний стан науки в Україні.

М. П.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Михайло Килимний

СОВЄТСЬКИЙ ДИПЛОМАТ РОЗКРИВ СЕБЕ ДО КІНЦЯ

Про дипломатів кажуть, що вони завжди ходять у масках: одне думають, інше говорять, а вже щось зовсім інше роблять. Зокрема ж про совєтських дипломатів це можна ствердити й поготів. Там бо Сталін навчив ходити в масках не тільки дипломатів, а й кожну звичайну людину.

Але, як запевняє московське прислів'я — „на кожну старуху буває проруха". Що воно справді так, маємо чудову нагоду переконатися на цілком конкретному, незаперечному факті. Так хотіла доля, що „проруха" впала не на кого-будь, а саме на совєтського дипломата. Одним словом, носив вовк, понесли й вовка.

У перших днях грудня цього року, популярний часопис у Ріо де Жанейро „О Жорналь" якимсь чином „підібрав" довірочний лист совєтського дипломата з Куби до його близького друга, теж совєтського дипломата, тільки вже в Бразилії. Цього листа в редакції „О Жорналь" переклали з російської на мову португальську і опублікували. Його негайно передрукували інші часописи і в такий спосіб став він сенсацією для всієї бразилійської преси. Лист таки дуже цікавий і вражає своєю одвертістю й цинізмом. Він речево й виразно відповідає на багато питань сучасної московської політики, ставлення відповідальних „московських людей" до Куби, до Фіделя Кастра, до різних інших країн та народів, а також неприховано оцінює дещо із совєтської дійсности.

Отже, згаданого листа написав дипломатичний співробітник совєтського посольства в Гавані, Александр Дмітрієвич Морозов, до дипломатичного співробітника совєтського посольства в Ріо де Жанейро, В. Хабіткіна. Лист, як водиться між близькими приятелями, написано „на ти" та ще й з додатком, щоб В. Хабіткін прочитав його сам-один, не показуючи написане нікому.

Та сталося зовсім інакше. Про цю „таємницю" в Бразилії тепер і кури говорять. Через те й ми наводимо тут цікавіші уступи з листа А. Морозова до В. Хабіткіна, переклавши їх з португальської мову українську. Користуємося часописом „Діяріо до Парана" (саме він потрапив під руку) з 3-го грудня, де цього листа видруковано під промовистим заголовком: „Російський дипломат про Кубу, — про те, що це не країна і не уряд, а острів, населений дикунами". Отже, даємо слово самому А. Морозову.

**

„. . . Скажу дещо про себе. Я живу тут сам-один, моя дружина й діти живуть у Москві, і майже немає надії, щоб вони переїхали сюди. І так, можливо, краще: з одного боку, я відчуваю тугу за ними, а з другого не боюся за їхнє життя. Ми тут сидимо неначе на бочці з порохом, очікуючи, коли вона вибухне.

Одначе, ти знаєш, як тяжко переконати мою жінку. Вона вірить тільки в те, що читає в газетах, і думає, що тут все прекрасне, що я живу оточений гарними кубинськими дівчатами. Ех, якби вона так могла побачити цих кубинських красунь! Правда, вони мають гарячу кров, але ніколи не купаються (в цьому місці цинічна деталь — М. К.), і, щоб з ними розважитись, треба бути зовсім п'яним. Ясна річ, є й гарні дівчата та жінки, які належать до кращих родин, одначе вони не хочуть утримувати з нами соціяльних (?) зв'язків.

. . . Поза тим, нам заборонено втримувати соціяльні зв'язки з мешканцями острова, хібащо можна говорити з ними про справи офіційні, і то за особливим дозволом. Двох моїх товаришів відкликано до Москви через те, що вони переступили ці правила. Здається неймовірним, а проте це є правдою, що самі кубинці не люблять нас і не довіряють нам. Мені здається, це відповідає на багато питань, які ти поставив у своєму останньому листі.

Вір мені, що твій опис Бразилії не був для мене ніякою несподіванкою. Ясно, що всі південноамериканські країни подібні одна до одної, але тут на Кубі, найгірше місце з-поміж усіх . . .

. . . Те, що тут бачиш, це в нашому розумінні не є ані країною, ані урядом. Справа тут просто в острові, населеному дикунами білими, чорними, метисами, які не знають, що роблять. Навіть їхній лідер, борода якого є єдиною річчю, що я подивляю, не знає, куди він їх веде . . .

. . . Кольорове населення і навіть багато білих — дуже забобонні люде; вони вірять у різні чари і моляться ідіотично день і ніч. Вони дуже ледачі, люблять пектися на пляжах на сонці і п'ють смердячий ром з різними домішками, — напій, що викликає у мене бігунку . . .

. . . Чорна частина населення, звичайно, найгірша (чим не гітлерівський молодчик? — М. К.), але різниця між нею і білою частиною невелика. Більшість білих подібні до чорних і більшість, як білих, так і чорних, не мають ніякої освіти. Сам Кастро та його приятелі не розуміють комунізму і не мають найменшого поняття про марксизм-ленінізм.

Якби не наша допомога, їхня влада і їхній уряд провалилися б впродовж місяця, не зважаючи на всі наші гроші, харчі та зброю.

Вся наша допомога, здається, летить у прірву, і чим більше ми даємо, тим більше вони домагаються. Вони нас вважають за якихось звірів, що впали з Місяця, а ми їх вважаємо за нашу здобич.

. . . Я не антрополог, одначе прийшов до висновку, що ці острів'яни, разом з їхніми лідерами, все ще перебувають у переходовій фазі — між мавпою та людиною. Наші киргизи та якути більше подібні до людських істот, як ось ці істоти. Коли я ходжу по вулицях, зокрема якогось малого міста, не можу позбутися враження, що я — Робінзон, а всі вони — П'ятниці.

. . . Чи ти повіриш мені, чи ні, але мушу сказати, що кубинці швидко „проґресують", наближаючись до тих умовин, в яких перебувають наші найгірші та найбільш віддалені колгоспи. Мені кажуть, що перед революцією тут був рай і місце для відпочинку. Тепер бачу тут тільки бідноту, бруд і примітивізм.

. . . Наша технологія тут ні до чого, часом здається мені, серйозно, що було б краще, якби ми допомагали нашим „приятелям" - китайцям", — замість викидати тут наші гроші. Думаю, що ти зрозумієш, про що я говорю? Прошу тебе інтервеніювати в мою користь у Москві, щоб я міг вирватися звідси живим.

. . . Кубинські працівники, яких тут зустрічаю, не виявляють почування вдячности за те, що ми робимо. Всім відомо, що після голосних кубанських подій, Кастро хотів зірвати зв'язки з нами, але його помічники переконали свого вождя, що без нашої допомоги країна розвалиться. В офіційних колах кружляють чутки про змову проти Кастра і про те, що його незадовго усунуть від влади.

. . . На сьогодні досить. Почувай себе щасливим, що ти в Бразилії, а не тут, хоч на основі твоїх описів мені здається, ситуація в Бразилії дуже подібна до тутешньої . ."

**

Лист, з приводу якого можна написати чимало коментарів. Але все в ньому подано так одверто, ясно й прозоро, що кожний читач легко сам собі зробить з нього належні висновки. Через те ми від себе лише кажемо, що совєтський дипломат А. Д. Морозов цим своїм листом розкрив себе до кінця і одночасно підніс заслону над московською політикою на Кубі.

Репрезентація чи кваліфікація?

Щоб оминути непорозуміння, підкреслимо, що мова тут про наші громади.

Закінчується рік, а з ним і каденції багатьох управ і керівних органів наших організацій суспільно - громадського чи культурно - освітнього характеру.

У більших громадах, як звичайно, існують різні „конкуренційні" групи кандидатів до нових управ. Кожна з тих груп намагається обрати „своїх" людей, бо кожна вважає свій спосіб діяння найкориснішим для загальної справи. Це — нормальна річ. Там, де є конструктивна опозиція, праця йде жвавіше і буває, що чергового наступного року колишня опозиція бере в руки керму своєї громади, а колишні керівники переходять у стан конструктивних опозиціонерів.

Але що робити, коли громада настільки мала, що нема „конкуренції", нема опозиціонерів готових перебрати керму з руки? Тоді, як звичайно в нас буває, нема кому працювати і нема з кого вибирати, а треба кожного просити, щоб він погодився на будь-який громадський пост, на будь-який час. Обрана в такий спосіб управа часто не справляється із своїм завданням. А тим часом і в найменших громадах завжди знайдеться кілька осіб, які могли б повести справу як слід. Чому ж вони не потрапляють у керівні органи?

А це тому, що вибори в таких громадах ідуть не шляхом добору людей за їх особистими кваліфікаціями, здібностями, а шляхом зрівноваження репрезентації поодиноких груп. Як відомо, наші найменші громади поділені між собою тим чи іншим фактором, а найбільше парафіяльною приналежністю. Буває, що на території, де живе кілька тисяч українців, існує три або й чотири парафії, а членів тієї центральної організації всього-на-всього дві-три сотки. І ось ці дві-три сотки людей (на перевиборні збори з'явиться лише половина їх) до пізньої ночі обирають управу, ламаючи собі голову над тим, щоб обов'язково увійшли до неї представники від усіх трьох-чотирьох парафій або й від кожної невеличкої організації: політичної, комбатантської, мистецької чи ще якоїсь, хоч часто вони існують лише на папері. Про те, чи присутній на зборах парафіянин тієї або іншої парафії, або член тієї чи іншої організації, що існує лише на папері, має кваліфікації, щоб перебрати певний пост у центральній організації — ніхто не дбає. Головне — репрезентація.

Тому на перевиборних зборах трапляються такі курйози:

— Я пропоную на члена управи отого он, як його, я не знаю його прізвища. Він — від тієї парафії, з якої нема ні одного в управі . .

Коли б справа йшла про якусь установу чи організацію престижевого характеру, це можна зрозуміти: кожна парафія мусить мати свій голос, бо там — схрещення інтересів поодиноких громад. Коли ж ідеться про українську національну працю та ще в таких громадах, де людей з відповідними кваліфікаціями можна порахувати на пальцях, такий підхід до справи ніяк не пожвавлює громадської діяльности.

Іван Овечко

Андрій Качор

80-ліття української споживчої кооперації в Галичині

Пам'яті інж. В. Нагірного, дир. А. Ничая, дир. М. Заячківського, інж. Ю. Павликовського та інших керманичів „Народної Торговлі"

(3)

Напередодні першої світової війни, в 1910 р., централя „Народної Торговлі" була приміщена у Львові, Ринок ч. 36, у власному домі, маючи свої склади і Відділи в Станиславові, Перемишлі, Тернополі (власний дім), Дрогобичі, Коломиї, Стрию, Снятині (вл. дім), Рогатині, Бродах, Сяноці (вл. дім), Городенці, Борщеві, Золочеві, Збаражі, Косові, Мостиськах і Сокалі.

Загальний оборот у тому ж році осягнув суму 9,440,870 корон, з чого торговельний оборот становив 3,949,265 корон, а самі торги за споживчі товари осягнули суму 2,273,-522 корон. Балянсова сума майна на 31 грудня 1910 р. становила 1,486,215.02 корон (дані за звітом Крайового Ревізійного Союзу, Львів 1911 року).

У проводі „Народної Торговлі" бачимо таких діячів: д-р Щасний Сельський, Ю. Сітницький, о. Е. Гузар, проф. Р. Залозецький, проф. І. Кокорудз, д-р Кость Левицький, о. А. Стефанович, Р. Сосновський, д-р С. Федак і І. Черлянський; в Дирекції були: інж. В. Нагірний, А. Ничай, Петро Сенюта, Антін Монастирський і Стефан Кульчицький.

За прикладом „Народної Торговлі" організуються Крайовий Кредитовий Союз, пізніший „Центробанк" у Львові, Крайовий Союз Господарсько-Молочарський в Стрию, пізніший „Маслосоюз", Товариство Взаємного Кредиту „Дністер" у Львові і забезпеченеве Т-во цієї ж назви, кредитове товариство „Віра" і Руська Щадниця в Перемишлі, Земельний Гіпотечний Банк у Львові, Т-во для збуту худоби та ціла низка інших кооперативних установ на чолі з Крайовим Ревізійним Союзом, пізнішим Ревізійним Союзом Українських Кооператив — ідейною надбудовою української кооперації в Галичині.

З кінцем 1910 року в Галичині було вже 415 українських кооператив — членів Крайового Ревізійного Союзу — в тому числі 292 кредитових і 123 торговельних. Крім цього 436 українських кооператив було під Патронатом Крайового Виділу або інших Союзів. У той самий час було ще 197 українських кооператив на Буковині, об'єднаних в союзі „Селянська Каса" у Чернівцях. Усіх українських кооператив під Австрією було в тому році 1 048.

Сама „Народна Торговля" напередодні першої світової війни нараховувала 1 244 членів, в тому числі 102 споживчі кооперативи, мала 19 складів-гуртівень, а торги її переступили 2 500 000 корон.

Наче завершенням цього періоду був 30-літній ювілей „Народної Торговлі", який відзначено 8 грудня 1913 р. скромним святом з участю всіх начальників складів і членів Ради та Контрольної Комісії. Під час спільного обіду Ю. Січинський, член Ради, підніс тост у честь директорів-ювілятів Василя Нагірного і Аполона Ничая, які управляли товариством від самого заснування. Присутні зробили обом ювілятам сердечну овацію. Доповіді на цьому ювілеї виголосили М. Заячківський, М. Лазорко і Й. Тисовецький.

Між двома війнами

Перша світова війна розпочалася 1-го серпня 1914 року, а вже 4-го вересня російські війська були у Львові. Багато провідних українців подалися до Відня або взагалі на захід. Директори „Народної Торговлі" інж. В. Нагірний і А. Ничай, а також інші провідники кооперативних установ залишилися у Львові, пильнуючи народного майна. Одначе, незабаром після зайняття Львова російськими військами, російська жандармерія під командою полковника Мезенцева почала переводити труси і арешти серед українських громадян. З кооператорів арештували дир. К. Паньківського, д-ра Степана Федака, радника Л. Шеховича і інсп. Миколу Заячківського, що був тоді „правою рукою" дирекції „Народної Торговлі". В. Нагірного і А. Ничая, з огляду на їхню старість — один мав 67, а другий 68 років — не арештували і не вивезли, і вони ввесь час стояли в проводі „Народної Торговлі", роблячи все можливе, щоб зберегти її надбання. Матеріяльні втрати тоді були дуже великі.

Відносини почали стабілізуватися щойно по приході австрійських військ назад до Львова, зокрема по повороті М. Заячківського у 1918 р. з Росії, який перебрав у свої руки керму „Народної Торговлі" і вів її аж до 1933 року. Дир. А. Ничай помер у 1918 році, а інж. В. Нагірний в 1921 році.

М. Заячківський належав до тих рідких наших громадян, що ніколи своїм виступом не могли засоромити себе чи свого народу перед чужинцями. Навпаки, він умів з'єднувати собі і своєму народові симпатії і пошану. Не диво, що М. Заячківський був радним міста Львова, радним Торговельно-Промислової Палати, почесним членом Союзу Купців та членом або головою багатьох українських товариств. У кооперації М. Заячківський почав працювати в 1900 році, спершу як директор „Народної Гостинниці", від 1902 р. в „Народній Торговлі" як секретар, а далі інспектор, прокурист, від 1912 р. як член дирекції, а від 1921 р. як начальний директор і на тому пості був аж до своєї емеритури в 1933 році. Помер він 11 лютого 1938 р. у Львові.

Після першої світової війни „Народна Торговля" під кермою М. Заячківського, а далі інж. Ю. Павликовського (від 1923 до 1933 року як член дирекції, а до 1939 як начальний директор) переорганізовується, і вже з кінцем 1923 р. стає Крайовим Споживчим Союзом — централею української споживчої кооперації в Галичині з поділом праці на організаційну, технічно - торговельну і культурно-освітню. У той час „Народна Торговля" має 810 членів-споживачів і 15,637 членів, об'єднаних у 175 споживчих кооперативах. Має 19 власних відділів-складів у різних містах і 113 осіб персоналу. Солідністю в обслузі товарами здобуває собі загальне признання.

Управа Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці та українське громадянство

Після визвольних змагань нашого народу, бувші члени української армії створили першу українську військову організацію в ЗДА під назвою Українська Стрілецька Громада, завданням якої було підготовити своїх членів у військовому ділі та поширити серед нашого громадянства значення військової науки.

По другій світовій війні, з приїздом нових українських військовиків, Стрілецьку Громаду поширили під зміненою назвою Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці, але ідея ширення військового навчання і продовження українських військових традицій залишилася без зміни.

На своїх чергових нарадах, які відбулися в Нью Йорку 1-го грудня Головна Управа ОбВУА рішила поділитись з нашим громадянством слідуючими відомостями:

1. Збірка на Суспільну Службу Комбатантів

Від десяти років об'єднані комбатантські організації проводять рік-річно збірки на українських інвалідів в місяцях листопаді і грудні. З цих збірок користає 350 інвалідів в Европі та Америці. Але ці збірки не вистачають, щоб дати поміч усім потребуючим ветеранам, число яких і потреби зростають з року на рік. ОбВУА старається усіма силами виробити для своїх членів соціяльне забезпечення та одержати для них лікарську опіку. Справа дому для старших віком ветеранів є вже пекучою потребою. Саме тому Головна Управа ОбВУА звертається до українського громадянства в Америці скласти і цього року даток для українських інвалідів на Суспільну Службу Комбатантів та переслати зібрані пожертви на адресу:

United Ukrainian War Veterans, 1321 W. Lindley Ave., Philadelphia 41, Pa.

2. 50-річчя УССтрільців

В році 1964 припадає 50-ліття вимаршу першої бойової сотні Українських Січових Стрільців до боротьби за визволення України з-під російського окупанта. Головна Управа Рішила відсвяткувати цю річницю заходами всього нашого громадянства.

3. Вісті Комбатанта.

ОбВУА спільно з Управою 1-ої Дивізії УНА видає військовий журнал під назвою „Вісті Комбатанта" в якому, крім історичних мемуарів української армії, поміщені теж статті на біжучі військові теми військової політики держав, організацій модерних армій, військові школи, летунство, новітня ракетна зброя, життєписи молодих наших старшин і вояків української та американської армії. Цей одинокий український військовий журнал треба побільшити, зміцнити, піднести на вищий рівень та зробити його доступним для усіх українських вояків по обох боках залізної заслони. Це вже завдання всього нашого громадянства і саме тому прохаємо помочі загалу піддержати наш журнал присилкою життєписів і знимок та статтей на військові теми та пренумератою журналу. Про ближчі інформації в цій справі просимо писати на вгорі подану адресу.

4. Привіт генералові

В лікарні в Нью Йорку перебував по тяжкій операції генерал - полковник Української Армії Олександер Загродський. Головна Управа ОбВУА передає йому цією дорогою свій військовий привіт та бажає найскорішого видужання для докінчення наших спільних завдань.

За Головну Управу ОбВУА
Д-р Володимир Галан, голова
Михайло Савчин, секретар

Помер останній з членів Директорії УНР — А. Макаренко

28-го жовтня помер в Тексасі (ЗДА) Андрій Гавриловиč Макаренко — член Директорії Укр. Нар. Республіки. Помер останній з п'ятьох її членів — незломний борець за волю України й її державний муж.

Покійний був із славної когорти української патріотичної інтелігенції на початку XX ст., яка присвятила свою працю українському національно-культурному ренесансові, гуртувала національно свідомий елемент на боротьбу за національні права свого народу, за його державність.

Покійний народився в чарівній Полтавщині в родині заможного нащадка козацького роду. Ще студентом залізничного інституту А. Г. Макаренко вступив до української студентської громади і був її активним діячем. По закінченні інституту, займав високі посади в управлінні південними залізницями на Україні. З вибухом національної революції в лютому 1917 року, А. Г. Макаренко всі свої сили й молодечий запал віддав на служіння своєму народові й дорогій йому над усе Україні.

Літом 1917 року Небіжчик організував полк залізничників, що перебрав назву „Полк залізничників ім. Андрія Макаренка", та був одною з найдійних боєвих частин української армії. По програній визвольній боротьбі, Макаренко з родиною довгі роки перебував в Чехословаччині, працюючи на громадській ниві для добра української загальної справи. Будучи головою української громади, до багатьох членів її приходив він з матеріяльною й моральною допомогою. Перед окупацією москалями Чехословаччини, Макаренко переїхав з родиною до Зах. Німеччини в м. Регенсбург. Очолюючи там велику українську церковну громаду поза табором, Небіжчик прийняв найактивнішу участь у захисті українців від примусової репатріяції. У відомій, сумної пам'яті, трагедії в Платлінгу (Зах. Німеччина), де українці з-під совєтів жахливим способом (перерізали склом горло, відкривали вени, кидалися у вікна з високих поверхів...) кінчали життя самогубством, щоб не дістатися живими большевицьким людоловам, — А. Г. Макаренко спільно з православним священиком врятував понад 300 людей — чоловіків, жінок і дітей. Переконав американського старшину в тому, що в реєстрі осіб, які підлягають репатріяції, є багато людей не з Совєтського Союзу. Очевидно, американець не мав ніякісінької охоти робити якесь там дохоження в тій справі. Він дозволив у реєстрі відзначити тих людей, які не є совєтськими громадянами. А. Г. Макаренко радо відзначив понад 300 людей „не совєтських". Всіх відзначених „не-совєтських було виключено й звільнено від повернення на „родіну".

В 1951 році сл. п. А. Г. Макаренко емігрував до Америки й осілився з родиною в Тексасі. Похилий вік і підірване здоров'я дали себе відчувати. По довшій тяжкій хворобі А. Г. Макаренко відійшов на вічний спокій. Поховано Небіжчика в гостинній землі американській — в Тексасі, далеко від дорогої Його серцю України.

Хай буде американська земля Йому легкою!

А. Манойло

З НАШИХ БУДНІВ

ТАК КІНЧИТЬСЯ ЛЮБОВ

Такі випадки незрідка тепер трапляються з нашими прогресивними братами і сестрами... Ось поїхала, розказують, одна така прогресистка на відвідини до Рідного Краю. Вибралась, як звичайно, в групі сорока ги п'ятидесяти головіка, яку то групу зараз у Львові взяли під свою дбайливу опіку хитро-золоронителі з „Інтуриста". Водили „американців", як баранів, куди їм хотілося та показували те, що їм наруку було показати.

А землячка, коби здорова, простенька собі жіночка, не проявляла великої охоти оглядати музеї, театри, дитячі ясла та інші політліки, її тягнуло до рідного села в Перемишлянщині, звідки виїхала в світ, за море, півсторіччя тому і яке хотіла - бажала ще раз перед смертю побачити...

А тут опікуни з „Інтуриста" вперлися і кажуть: „Нізя! Тут, — кажуть, — громадянко написано в пашпорті горним по білому, що вам розрішається відвідати Львів, Київ, Чернівці, Одесу та нашу зорешину столицю — Москву. В Перемишлянщину їхати вам не дозволяється!"

Ну, землячка була моторна жіночка, зарадна, покрутилась сюди - туди, поміж люди, і за п'ять рублів та дві пари нейлонів змогоричила шофера, що погодився завести її „на шварца" до рідного села... Алеж совєтчики також не в тім'я биті! На Зеленій рогачці уже ждала на землячку міліція, що затримала таксівку і сказала: „Давай назад!" Це навіть прогресистці не припало до вподоби, а то, можна сказати, вивело її з рівноваги! Стала товаришам докоряти:

— Товариші, а що ж це за порядки? Я їхала в такий далекий світ, з капіталістичної Америки, щоб побачити своїх людей, подивитись на те місце, де я родилась, поклонитись рідній хаті і могилкам родичів, а ви не хочете мене туди пустити! А що ж то я — шпіон чи ворог народу, як ті скитальські націоналістичні, що вас усіх у ложці води втопили б?.. Товариші! Я і мій головік належали 25 років до Міжнародного Ордену, ми передплачуємо „Щоденні Вісті", ми за мир, за Радянський Союз і комуністичну партію! То це мені, за мої прогресивні погляди, така від вас нагорода?

Вона своє, а товариші своє. „Нізя, кажуть, громадянко, давай назад!" Тут землячка не втерпіла, дала волю язикові, яким, до речі, орудувала доволі активно:

— Що значить — „давай назад"? А де ж тая велебна свобода, про яку ви стільки горлаєте в газетах і бубните на радіо?.. То польські фашисти, які були, а пускали туристів з Америки і до села, і до міста, хто куди забаг їхати, а ви не пускаєте! Шейм! Я пожалуюсь в нашій американській амбасаді! Я напишу листа до товариша Хрущова!..

Чи писала дорога землячка до товариша Хрущова, про те нам невідомо, знаємо лише, що міліція відібрала їй пашпорт і посадила на тиждень до кримінали, звідки мусів її вирятувати американський консул...

На Україну поїхала прогресисткою. В Америку вернулась ворогом Совєтів „номбер ван"...

Ікер

Роковини Листопадового Зриву й УПА в Йонкерсі, Н. Й.

Старанням Т-ва б. Вояків УПА та при співучасті Організації Визвольного Фронту влаштовано Академію для відзначення Листопадового Зриву та УПА в неділю 3-го листопада в залі Дому СУМА.

Панахиду (10/31) за згинулих за волю України та Службу Божу в намірені українського народу відправлено в церкві св. Михаїла.

В програму академії входили: апель УПА (відчитав п. Михайло Шашкевич), апель Юного СУМА (п-на Христя Губицька та Іваситин мол.). Доповідь виголосив п. Євген Несторук. В артистичній частині виступали: Жіночий Хор Дому СУМА під кер. п. О. Кулинича, Оркестра Юного СУМА під кер. п. В. Губицького, сольоспів п. Люби Гіль при акомпаніяменті п. С. Муращук та деклямація п-ї Марії Кіцюк. Громадянство вщерть виповнило залю. Дохід з академії призначено на добродійні цілі.

Жалібні сходини.

За ініціятивою місц. Відділу ООЧСУ відбулися жалібні сходини громадянства, присвячені пам'яті Великого Голоду на Україні в 1933 р. та в четверту річницю трагічної смерти Провідника ОУН сл. п. Степана Бандери.

Сходини попередили панахиди в церкві св. Михаїла у сослуженні о. дек. В. Клоса та о. сотр. Гуманицького.

Сходини мали жалібний характер і складалися з промови п. В. Черевка про народовбивчий голод цілево спричинений і запляннований Москвою; та промови про сл. п. С. Бандеру, виголошені п. Ярославом Кіцюком.

Церковний Базар.

Традиційний Церковний Базар, що відбувається 3 суботи та неділі у місяці жовтні, тішився великою популярністю. Головою Базарового Комітету був о. сотр. Гуманицький, а його заст. п. Яньковський. Базар приніс понад 12,000 долярів доходу, дуже потрібних на удержання парохіяльної школи та Дому Сестер, які вчать у цій школі.

Українська хроніка

● Генерал - полковник Олександер Загродський, один з найбільше заслужених бойових генералів Українського Війська, який вліткy ц. р. перебув важку операцію в Презбітеріянському шпиталі, знаходиться під цю пору для дальшого лікування в міській лікарні Белвю, при 1-ій евню і 27-ій вулиці в Нью Йорку.

● Західньо - німецький парлямент одноголосно позбавив права недоторкальности трьох своїх послів, між ними колишнього нійського міністра Франца Йосифа Штравса та двох соціялістів з парляментарної військової комісії: всіх їх скаржить гамбурґський тижневик „Дер Шпіґель" за шкоди, спричинені арештуванням з їх вини видавця й редакторів того журналу.

ДО ГРОМАДЯНСТВА

Значення українського наукового осередку в Римі набирає щораз то більшої ваги для українства у світі. Розгортається діяльність, яка матиме на усіх нас оновлюючий, творчий вплив. Діяльність ця позначається індивідуальностями, авторитетами, стійкістю і відданістю українству. Безсумнівна є важливість римського центру, який надаватиме напрям роботі української еміграції, оздоровить організми, поверне їх у течію творчої організованости, братерства.

У великій мірі проведення цього завдання в дійсність залежить від активної допомоги кожного українця, а тим більше у ЗДА.

Українська кооперація вирішила на Загальних Зборах, що відбулися у Клівленді, включитися у практичне переведення збірки у фонд ім. Митрополита Кир Йосифа Сліпого, відкриваючи конта, на які громадський комітет просить пересилати грошову допомогу для реалізації задумів римського центру.

Громадський Комітет:

Проф. Д-р Олександер Архімович, проф. Дам'ян Горняткевич, д-р Іван Козак, Маріян Коць, інж. Богдан Лучаковський, інж. Атанас Мілянич, д-р Богдан Олесницький, Юліян Ревай, Іван Шепарович.

Пожертви просимо слати на найвигіднішу Вам адресу виставляючи чеки на фонд Митрополита:

SELF RELIANCE CREDIT UNION

239 So. Broadway, Baltimore 31, Md.	98 Second Ave. New York 3, N. Y.
3010 W. Third St. Chester, Pa.	249 Stuyvesant Ave. Newark 6, N. J.
2351 W. Chicago Ave. Chicago 22, Ill.	237 Hope Ave. Passaic, N. J.
1112 Kenilworth Ave. Cleveland 13, Ohio	4814 Broad St. Philadelphia 41, Pa.
11838 Jos. Campau Ave. Detroit 12, Mich.	726 So. Clinton Ave. Trenton 10, N. J.
56 Parker Rd. Elizabeth, N. J.	FUTURE Credit Union 10338 Jos. Campau Detroit 12, Mich.
558 Summit Ave. Jersey City 6, N. J.	Rochester Ukrainian C. U. 831 Joseph Ave. Rochester 21, N. Y.
210 Fairfield Ave. Hartford, Conn.	
808 W. Washington St. Milwaukee 4, Wisc.	

Cosmos Parcels Express, Corp.
39 SECOND AVENUE NEW YORK 3, N. Y.
(Рir 2-ої вулиці) Тел.: AL 4-5456
висилає
пачки з матеріялами і пачки харчові
в УКРАЇНУ і інші РЕСПУБЛІКИ СССР
ПАЧКИ до РУМУНІЇ. • ПАЧКИ і ГРОШІ
до ПОЛЬЩІ через PEKAO
Гарантована доставa.
✓ Маємо на складі великий вибір товарів по уміркованій ціні
✓ Приймаємо замовлення з-поза Ню Йорку
Відкрито: ЩОДЕННО від 9-ої рано до 7 веч. в НЕДІЛЮ від 9-ої рано до 3 по пол.

ROMASHKO LIQUOR
178 EAST 7th STREET NEW YORK 9, N. Y.
L 5245 Tel.: OR 3-4770
НАША СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ — ІМПОРТОВАНІ ТОВАРИ
• Baczewski Vodkas and Cordials •
• Polish Vodkas and Codrials •
СПЕЦІЯЛЬНО!

Qts Romashko Vodka, 110 proof	$5.53
Qts Romashko Vodka, 100 proof	$4.80
Qts Romashko Vodka, 80 proof	$4.14
Qts Romashko Malaga	$1.20
Romashko, пів гальона Маляґи	$2.17
4/5 Французько — німецько — італійське	$ .97

СКОРА БЕЗПЛАТНА ДОСТАВА

ПЕЧАТКИ в різних мовах, друкованими і писаними черенками з ЕМБЛЕМАМИ
— виробляє —
Roman IWANYCKYJ, 2333 Wilkinson Ave., BRONX 61, N.Y.
Tel.: TA 3-8407
Печатки на три лінії в двох інчах з пересилкою 2 дол.
ВІЗИТОВІ КАРТКИ
1.000 карток дол. 4.50 разом з пересилкою.

BUSINESS OPPORTUNITY

Donut Haven of Flatbush Ave. ПЕКАРНЯ модерна і гарна. Тиж. дохід $800, можна збільшити. Доск. положення. Поміркована ціна на скорий продаж. Оглядніть, спішіть, не пропустіть нагоди. Tel.: UL 6-9809 Till 3 P.M. (Home HI 1-7220 по 3-ій год. по пол.)

РЕСТОРАН + 4 КІМНАТНИЙ апартамент, рент разом $265. Ідеальне положення в Huntington, великий склеповий центр, ідеальне для подружжя, доск. купно, треба оглянути $10.000 на скорий продаж. Телефон власника (516) HA 3-9700

BROOKLYN — DELICATESSEN —GROCERY. Добре просперуючий бизнес. Ідеал. для спільників або подружжя. Ціна на скорий продаж. Один власник 24 р. Оборот понад $2000, літом більше. Доск. нагода, оглядніть. Телеф. власника SH 3-1520

РОЗШУКИ

УВАГА! УВАГА!
$100 нагороди одержить перша особа, що дасть інформації, де перебуває Петро СМІЛО, також знаний як Петро КУЛЬЧИЦЬКИЙ ЦМАЙЛО, нар. 1887 р. село Кульчиці, пов. Самбір, Галичина. Петро Сміло має гроші, які чекають на нього в кількох банках.
Телеф. Mr. Atnally, HA 2-3400

MISCELLANEOUS

CORSO
БЕЗПЕРЕРВНІ ТАНКИ
2 гарні оркестри. Приємна атмосфера. В неділі програма 4 п. п. до закриття, в четвер „година шампана".
CORSO
205 E. 86th St. New York City
Open 8 P. M. Thursday.
Fri. & Sat., Sunday — 4 P.M.
SA 2-9332 SA 2-9607

ДО ВИНАЙМУ

До винайму
3 КІМ. АПАРТАМЕНТИ
в східній частині Ню Йорку. Рент нижче $50.00. Телефон.: Mr. KACZMAR — CA 8-3034 цілий день. Говорить по-українськи. Гарний і чистий будинок, добрі мешканці.

До винайму в Брукліні біля Ботанічного Саду
АПАРТАМЕНТИ 2, 4 і 6 кімнатні. Добра комунікація і близько склепів.
PR 8-5965 або SLocum 6-4155

До винайму в Бронксі
УМЕБЛЬОВАНЕ МЕШКАННЯ
для старшого, самітнього мужчини або жінки.
Тел.: TA 2-0425

НАПРАВА МЕБЛІВ
Покривання меблів, тапіцерування, направа спружин, гудзиків, перебірки у Вашому домі від $4.00. Вся праця гарантована. Також направа поломаних меблів. Bronx, Manhattan, parts of Brooklyn & Queens.
Tel.: CY 2-7863

ROOFING
New Roofing. 15 Year Guarantee. Loans Secured for Roof Repairs. 4½% Consolidate All Your Bills under one Loan. Small monthly payments. 15 YEAR GUARANTEE. We do Everything in the Building Line.
FRANSCO & COMPANY CONSTRUCTION
YU 2-4211

НАЙЛІПШИЙ ДАРУНОК
Вашим Приятелям і Кревним в
УССР
ЦЕ
✓ Авта ✓ Машини до шиття
✓ Мотоциклі ✓ Радіо
✓ Ровери ✓ Телевізійні апарати
✓ Холодільники ✓ Патефони
і багато інших речей совєтських виробів.
ЖАДНОГО МИТА
ЖАДНИХ ОПЛАТ ПЕРЕСИЛКИ
СКОРА ДОСТАВА
Цінники можна одержати в бюрах наших Відділів або поштою.
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 WALNUT STREET PHILADELPHIA, Pa. 19106
WA 5-3455

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

WEAVERS — На повний час або "part time". Досвід при заширанні дірок ушкоджених молями і т. д. Досконалі умовини праці. Висока платня, гарантія постійної праці.
KARLTON WEAVERS
168 — 5th Ave. New York City
AL 5-9530

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

MOULDERS — Experienced, Bench & Floor, "Aluminium". Добра платня, постійна праця. Приємні умовини праці.
Call 516 PI 7-5787 або по 8-ій год. веч. GL 6-8889

ДО ЧИЩЕННЯ ВІКОН
Досвід. Дозвіл їзди автом Бенефітя. Висока платня. Постійна праця. Голоситись:
300 Route 20
East Rutherford, N. J.
or call WE 9-8500

FLOOR WAXERS — На повний час, нічна праця, досвід, постійна. Добра платня, вимагається лайсенсу їзди автом. Голоситися або пишіть:
300 Route 20
East Rutherford, N. J.
or call WE 9-8500

REAL ESTATE

ДОМИ на ПРОДАЖ
2 род., 14 кімн. з гарним садом і гаражем, умебл., недалеко Йонкерсу. Дім дає $3,000 доходу і 6 кімн для господаря. Ціна $28,000, готівка за згодою.
4 род. дім, на University Ave., сад, гараж, за $35,000.
9-ти родинний з гарній секції Бронксу біля Парку, рент $7,400, Ціна $29,000. Готівки $7,500.
Є багато інших домів.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway N. Y. C.
(між 140-141 вул.)
Tel.: AU 1-0194

ASTORIA — 6 род. відокремлений мур. дім, 4 кім. апарт., 2 гаражі, саб. зупинка, мар. сходи. Рент $5,100. Ціна $36,000. Готівки $12.000.
LONG ISLAND CITY REALTY
RA 6-1011

HICKSVILLE, L. I. COLONIAL 3 спальні, 1½ лазнички, вик. підвал, 86 × 100 площа, кілька кроків до склепів і поїзду, біл. шкіл і домів праці. Можна дістати вел. морґедж. Ціна тільки $19.000 на скорий продаж. Треба оглянути, щоб оцінити.
Тел.: (516) GE 3-2462

АСТОРІЯ — 20 род. мур., 7 по 3, 13 по 4 баксові. Добра секція. Прихід $13,886. Оліва. Ціна $83,500.
ВУДСАЙД — 2 род. мур. осібняк, 2 гаражі, 5 і 6 баксові, сабвей, оліва. Дуже добрий стан. Ціна $34,900.
MARATHON REALTY Co.
31-87, 32nd St. (near Broadway)
ASTORIA, L. I. YE 2-8550
Питати мгр Остап ФІРЧУК

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ,
15-го ГРУДНЯ 1963 р.:

RIVERHEAD, N. Y. Річні збори В-ва св. Ів. Хрестителя 256 Відд. в 3-ій год. по пол. в церковній залі. На порядку дня: Вибір нового уряду на 1964 р. По зібранню спільна вечеря для членів Відділу. — О. Недошитко, секр.

HASTINGS-ON-HUDSON, N. Y. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 6 Відд. в 4-ій год. по пол. в домівці Клюбу, 9 Washington Ave. На порядку дня: Річний звіт та вибір управи на 1964 рік. — Д. Жупник, предс., А. Вовк, секр.

СУБОТА,
21-го ГРУДНЯ 1963 р.:

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори Т-ва Чорноморська Січ 14-ий Відд. в год. 7:30 веч. в залі Чорноморської Січі при 508 18th Ave. На зборах відбудеться вибір управи на 1964 рік. Вкладки можна вплачувати на зборах або пересилати на адресу — М. П. Отрок, R. D. 2, Cranbury, N. J. — М. Демків, предс., А. Бориченко, касир.

НЕДІЛЯ,
22-го ГРУДНЯ 1963 р.:

СТЕМФОРД, Конн. Річні збори В-ва св. Арх. Михаїла 350-ий Відд. в 2-ій год. по пол. в УНДомі, при 60 Канал вул. Будуть звіти Управи та Контрольної Комісії, вибір нової управи на 1964 рік. — Г. Слобода, предс., Т. Фіпія, секр., Тр. Зосяк, касир.

ПАСЕЇК, Н. Дж. Загальні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-ий Відд. в 2-ій год. по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave., Пасейк, Н. Дж. На порядку дня: Звіт уступаючої управи та вибір нової управи на 1964 рік. При вході на залю кожний член має одержати квиток, на який без жадної вплати зможе виграти гарний дарунок. Не забувайте приєднювати нових членів. — В. Марущак, секр.

БЕРЕЖЕНОГО БОГ БЕРЕЖЕ!
— каже народна мудрість.
Ще сьогодні
ЗАБЕЗПЕЧІТЬСЯ
АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ
перед наслідками
► СМЕРТИ чи
► КАЛІЦТВА
в Українському Народному Союзі!

НА СВЯТА
СВІТОВОЇ СЛАВИ
Оригінальні імпортовані з Польщі
ГОРІЛКИ І ЛІКЕРИ
WYBOROWA, 100 pf.
Vodka, World's best.
KRAKUS VODKA, 80 pf.
ZUBROWKA, 100 pf.
Bison Vodka
STARKA, 100 pf.
Aged in old wine barrels
KRUPNIK, 80 pf.
Spicy cordial from honey and herbs
WISNIOWKA, 80 pf.
Delightfully dry
WISNIAK
Delicate liqueur, 48 pf.
BLACKBERRY CORDIAL, 70 pf.
GOLDWASSER, 80 pf.
Traditional Gdansk liqueur
VODKA WYBOROWA
Жадайте горілок і лікерів, імпортованих з Польщі, у Ваших місцевих крамницях з напитками і клюбах. Можете також дістати ці добрі напитки у Вашій таверні.
Імпортовані польські горілки і лікери можна дістати в таких стейтах: New York, New Jersey, Connecticut, Massachusetts, Maryland, Pennsylvania, California, Florida and Washington, D. C.
IMPORTER —
PARK, BENZIGER AND CO., INC.
75 West Street New York 6, N. Y.

РІЗНЕ

Тепер висвітлюється
АМЕРИКАНСЬКА ПРЕМ'ЄРА!
В магічних кольорах
„Ніч перед Різдвом"
за безсмертним ГОГОЛЕМ
КОЛЯДКИ
і ЧУДОВА МУЗИКА
CAMEO 8th AVENUE Near 44th St.
Tel.: JU 6-8534

РІЗДВЯНА СВЯТОЧНА ПАЧКА
(ВСЕ НА СВЯТИЙ ВЕЧІР)
✓ ½ фунта грибів з України
✓ 5 ф. гречаного або липового меду
✓ 2 ф. опиханої пшениці на кутю
✓ 1 ф. красного маку
✓ 1 ф. соняшникового олію
✓ 1 пачка медових цукорків
✓ 1 стінний календар
Все варта 12 дол., тепер лише $10.00. Наша пересилка до 300 миль, дальше — $1.00 більше.
ТАКОЖ НА СВЯТА:
12 святочних карток — $1.00
100 за — $7.00
Кантичка з нотами на піяно — $1.00
Український борщ, кутя і 12 інші приписи Л. Кіівської (по англійськи) $1.00
Каталог на платівки даром.
ПИШІТЬ:
SURMA 11 East 7th Street New York 3, N.Y. 10003

ПРОВІДНА
фірма дарунків і ужиткових предметів з Німеччини
Багатий вибір принадних
РІЗДВЯНИХ ДАРУНКІВ
НАША СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ НІМЕЦЬКА ПОРЦЕЛЯНА
Кавовий і чайний сервіс, дзбанки на каву, обруси, компотієрки, бомбонєри, кухонні і настінні тарелі, фігурки, вази, попільнички і т. д. і т. д.
ТАКОЖ СВІТОВОЇ СЛАВИ РОЗЕНТАЛЯ - ФІГУРКИ
Правдива бурштинова біжутерія
Німецькі вічні пера
ІМПОРТОВАНІ ОЛИВЯНІ КРИШТАЛИ
Кольорові римські кристали і делікатне скло.
Музичні пудернички, кубки на пиво, швайцарські годинники, мистец. кераміка, ориг. гумельфігури, сталеві вироби Solinger - WMF металеві вироби, предмети домашнього господарства, косметичні артикули і т. д.
НІМЕЦЬКІ РІЗДВЯНІ КАРТКИ
у великім виборі
W. H. Warnecke, Inc.
Дім Дарунків і Імпорту
1289 LEXINGTON AVE.
(між 86 і 87 вул.)
NEW YORK 28, N.Y.
Відкрито до 9-ої вечора
Тел.: LEhigh 4-4877

РОДИЧІ!
Encyclopedia Britannica
і
World Book
для Ваших дітей, продає
Claudia PATOCKA
555 Clifton Avenue
NEWARK 4, N. J.
Tel.: HU 4-2771

НОВИЙ І УЖИВАНИЙ ОДЯГ
відповідний на висилку до ЄВРОПИ.

Чол. убрання (уж.) від	$ 8.00
Чол. убран. (нові) від	15.00
Чол. плащі (уж.) від	8.00
Чол. плащі (нові) від	15.00
Жін. плащі (нові) від	7.00
Жін. доццевики (нові) від	6.90
Жін. суконки (шовк, вовна) від	3.00
Муж. 100 % вовняні штани (уживані) від	4.00

Szabadi de Lux
1575 3rd Avenue
(bet. 88th & 89th Streets)
NEW YORK CITY TR 6-7460
Відкрито:
від 10:00 рано до 7:00 веч., від понед. до суботи вкл.

MISCELLANEOUS

Увага! ФІРМА Увага!
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
Main Office:
1530 BEDFORD AVENUE, BROOKLYN 16, N. Y.
Tel.: IN 7-5522
приймає замовлення, на основі укладеного нами з Всесоюзною Зовнішньо-торговельною Конторою „Внешпосилторг" договору, на ПОДАРУНКИ від американських громадян на совєтські, високої якости товари, з доручениям їх без мита і яких-небудь інших додаткових доплат для рідних, які живуть в Совєтському Союзі.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР ТОВАРІВ ВКЛЮЧАЄ:
• АВТА
• МОТОЦИКЛІ
• РОВЕРИ
• ТЕЛЕВІЗІІ
• ХОЛОДІЛЬНИКИ
• РАДІО-АПАРАТИ
• МАШИНИ ДО ШИТТЯ
• ФОТО-АПАРАТИ
• ГОДИННИКИ
• АКОРДЕОНИ і т. п.
Достава товарів гарантована на час від 5 до 40 днів, залежно від роду дарунка.
Звертайтеся до головного бюра письменно або телефоном з проханням надіслати КАТАЛОГ РЕЧЕЙ, які можна замовити безпосередньо.
PACKAGE EXPRESS and TRAVEL AGENCY

GRAMERCY SHIPPING COMPANY
Заснована 1947 р. — Має ліценцію ВНЕШПОСИЛТОРГУ, Москва, — ліценцію Департаменту Банків і забезпечення U.S.A. і бондів.

ДАРУНКИ ВІЛЬНІ ВІД МИТА
Машини до шиття, авта, ровери, холодільні, машини до прання і багато інших речей.
НАШІ ВІДОМІ СМАЧНІ ХАРЧОВІ ПАЧКИ З ПОБАЖАННЯМ "R", комплетні 34 доляри
1 фунт праженої кави, 1 фунт какао, 1 фунт шоколяди, 2 ф. оливи до варення, 2 ф. цукру, 2 ф. рижу, 1 ф. сира, 2 ф. вудженого бейкону, 2 ф. вудженої шинки, 2. ф. сушених овочів.
ВИСОКОЇ ЯКОСТИ ТЕКСТИЛІ
Жадайте нашого комплетного каталогу.
GRAMERCY — N. J.
744 Broad Street, # 925
NEWARK, N. J.

ГРОШІ ДО СССР
ПОВНА ГВАРАНТОВАНА ДОСТАВА В 2-ох ТИЖНЯХ.
ПЛАТНЯ В ПОВНОСТІ, БЕЗ СТЯГНЕННЯ.
ПІДПИСАНІ ПОСВІДКИ ВІДБОРУ.
СТАВКА:
9 рублів за 10 дол.
ОПЛАТА:
до 35 дол — $3.50
понад 35 дол. — 10%
GRAMERCY — N. Y.
118 East 28th St., # 906
NEW YORK 16, N.Y.
Пачки і моні ордери до Зах. і Схід. Німеччини, Польщі, Румунії, Угорщини, Чехословаччини і т. д.
Тел. в Ню Йорку: MU 9-0598
Відкрито щоденно від 9 до 5:30, в суботи — 10 до 1 в неділі закрито.

Вже введено НОВИЙ РІД обслуговування щодо замовлень дарунків у самому СССР на основі ДОГОВОРУ, підписаного із В/О. ВНЕШПОСИЛТОРГОМ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
приймає
ЗАМОВЛЕННЯ НА ОПЛАЧЕНІ ДАРУНКИ для Ваших свояків в СССР.
— Ви тут платите повну вартість дарунку —
— Достава від 5 — 70 днів —
• АВТОМОБІЛІ • МАШИНИ ДО ПРАННЯ
• ХОЛОДІЛЬНИКИ • ТЕЛЕВІЗІІ
• ПИЛОСМОКИ • РОВЕРИ
• МАШИНИ ДО ШИТТЯ
СОТНІ ПРЕДМЕТІВ ДО ВИБОРУ.
За повними інформаціями і каталогом звертатеся до головного бюра
Cosmos Parcels Express, Corp.
45 W. 45th Street — NEW YORK 36, N. Y.
Tel.: CI 5-7905

Asbach Uralt
Der große Weinbrand aus Rüdesheim am Rhein
VXOP · 80 Proof
GERMAN DISTILLERIES LTD. NEW YORK 20, N.Y.

Arka Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
Для Ваших Школярів-Студентів — Арка має сильні і дешеві машини до писання (українські і американські).

ВИСИЛКОВЕ БЮРО
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430
— висилає —
ПАЧКИ з ОДЯГОМ і ХАРЧЕВІ
авта, холодільні, машини до шиття, мотоциклі, ровери, машини до прання.

SERVICE

„AMPOL" Пересилає ПАЧКИ на Україну, СССР, Литву, Лотву, Естонію, до Польщі й інших країн з гарантією солідного і скорого полагодження. Ціни конкуренційні.
НОВІСТЬ ГУЦУЛЬСЬКІ КОЖУШКИ, імпортовані з Польщі до продажу і на висилку по цінах гуртових і детайлічних.
Дамські футра уживані, каракулі, попеліці (білки), і інші до ношення і висилки до Польщі по низьких цінах.
„AMPOL" 120 — 1st AVE. (near 7th Street) New York City
K. W. Krasnowski Tel.: YU 2-0510

ДО ВСІХ ДОМОВЛАСНИКІВ УКРАЇНЦІВ.
Подаю думку про створення УКРАЇНСЬКОГО Т-ВА ДОМОВЛАСНИКІВ
для спільного обговорення питань нашого бизнесу. Даю поради по всіх питаннях Real Estate „ріл естейт".
Тел.: PR 8-5965 або SLocum 6-4155

ЗЕЛА, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ ВІД ТИСЯЧУ РОКІВ І ПРИНОСИЛИ ПОЛЕГШУ ПРИ БАГАТЬОХ НЕДОМАГАННЯХ
ПОРУЧАЄМО ТАКІ:
На ревматизм — Elde Root 100 пігулок — $4.00;
На біль нирок і міхура — Hebkaps, No. 85 — 100 пігулок — $4.00;
На високе тиснення крови — H.B.T. — 100 піг. — $4.00;
На нерви — зелові пігулки No. 91 — 100 піг. — $4.00;
При „зміні життя" — Hot Flashes Corn Seal Compound піг., 100 — $4.50;
При запаленні жовчевого міхура — CBT пігулки — 100 — $4.00;
При болях шлунка Ulcerine — скощентрований екстракт зел — 1½-місячне лічення — $6.50.
KIEHL PHARMACY, Inc.
Заснована 1851.
Chemists and Druggists
109 3rd AVENUE
поміж 13-ою і 14-ою вул.
NEW YORK, N. Y.

FUNERAL DIRECTORS

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely AIR CONDITIONED
Займається ПОХОРОНАМИ в СТЕЙТІ NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568